

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 0528.03/3666

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

169 ถนนลงหาดบางแสน ต.แสนสุข

อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

30 ธันวาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยและขอสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

เรียน

ด้วยนางสาวมณฑกาญจน์ ทองไข นิติระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
 คุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
 เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหาร โครงการ โรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในความ
 ควบคุมดูแลของ รศ. ดร. คุณวุฒิ คนฉลาด ประธานกรรมการ บัณฑิตวิทยาลัย ได้พิจารณาแล้ว
 เห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเพื่อให้ทัศนะ
 เกี่ยวกับการทำวิจัยของนิสิตในครั้งนี้ โดยการขอสัมภาษณ์ท่าน อนึ่ง โครงการวิจัยนี้ได้ผ่าน
 ขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
 คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

ประทุม ม่วงมี

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

ผู้วิจัย โทร. 0-6928-9273

(สำเนา)

ที่ ศธ 0528.03/0855

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

170 ถนนลงหาดบางแสน ต.แสนสุข

อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

28 กุมภาพันธ์ 2549

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วยนางสาวมณฑาญจน์ ทองไข นิติระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
 คุฎฎบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำคุฎฎนิพนธ์
 เรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในความ
 ควบคุมดูแลของ รศ.ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด ประธานกรรมการ มีความประสงค์จะขอความ
 อนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและ
 ครูผู้ดำเนินการจัดโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ โดยผู้วิจัยจะขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
 และทางไปรษณีย์ ระหว่างวันที่ 5-31 มีนาคม 2549 อนึ่ง โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการ
 พิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คง
 จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

ประทุม ม่วงมี

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

ผู้วิจัยโทร. 0-6928-9273

ภาคผนวก ข

รายชื่อสถานศึกษาที่เข้าร่วมประชุมสัมมนา
วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค
ในการบริหาร โครงการโรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

รายชื่อสถานศึกษาที่เข้าร่วมประชุมสัมมนาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. โรงเรียนบ้านภูซาง (บ้านคอนตัน)
2. โรงเรียนบ้านฝางคั่น
3. โรงเรียนบ้านท่าพิกุล
4. โรงเรียนไหล่หินวิทยา
5. โรงเรียนบ้านหนองโมก
6. โรงเรียนกัทรบพิตร
7. โรงเรียนนิคมสงเคราะห์ 3
8. โรงเรียนสรรพวิทยา
9. โรงเรียนบ้านแม่จ้อง
10. โรงเรียนนายางวิทยา
11. โรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา
12. โรงเรียนวัดรางฉนวนมิตราภที่ 202
13. โรงเรียนบ้านกาบ
14. โรงเรียนชุมชนวังสะพุง
15. โรงเรียนบ้านดัวน้อย
16. โรงเรียนสมเด็จพระประชานุเคราะห์
17. โรงเรียนบ้านคลองไผ่
18. โรงเรียนราษฎร์พัฒนาสามัคคี
19. โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 14
20. โรงเรียนอนุบาลห้างฉัตร
21. โรงเรียนบ้านหนองปรือ (รัฐราษฎร์พัฒนา)
22. โรงเรียนเนินขามรัฐประชานุเคราะห์
23. โรงเรียนบ้านสะพานหิน
24. โรงเรียนวัดปลายนา
25. โรงเรียนวัดโพธิ์ทวาย

รายชื่อสถานศึกษาที่เข้าร่วมประชุมสัมมนาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ
อุปสรรค ในการบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

(ต่อ)

26. โรงเรียนชัยเกษมวิทยา
27. โรงเรียนหัวถนนวิทยา
28. โรงเรียนสามผงวิทยาคม
29. โรงเรียนวัดจำนูน
30. โรงเรียนหนองหัวควาย
31. โรงเรียนบ้านโนนคูณ
32. โรงเรียนบ้านจับไม้
33. โรงเรียนบ้านคงหวาย
34. โรงเรียนบ้านนาจาน
35. โรงเรียนบ้านหญ้าคา
36. โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ
37. โรงเรียนรังสรรค์วิทยาคม
38. โรงเรียนบ้านแก่นตุ๊กไส
39. โรงเรียนบ้านคอนกระหิงศรีมะแข้ง (พุทธประชนาสรณ์)
40. โรงเรียนบ้านคอนรวม
41. โรงเรียน ดชค.ค่ายพระเจ้าตาก
42. โรงเรียนบัวใหญ่พิทยาคม
43. โรงเรียนพุทธโสธร
44. โรงเรียนชิดใจชื่น
45. โรงเรียนวัดสระยายโสม
46. โรงเรียนสภาราชี
47. โรงเรียนบ้านท่ามะขาม
48. โรงเรียนจุฬารณราชวิทยาลัย
49. โรงเรียนบ้านสระใหญ่
50. โรงเรียนบ้านราษฎร์ประชนาเคราะห์
51. โรงเรียนน้ำเกลี้ยงวิทยา

รายชื่อสถานศึกษาที่เข้าร่วมประชุมสัมมนาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ
อุปสรรค ในการบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

(ต่อ)

52. โรงเรียนวัดคอนทอง
53. โรงเรียนบ้านค่าย
54. โรงเรียนวัดไร่จิงวิทยา
55. โรงเรียนวัดศิระทอง
56. โรงเรียนบ้านสวนอุฒวิทยา
57. โรงเรียนวัดหอมเกล็ด
58. โรงเรียนวัดคอนหวาย
59. โรงเรียนบ้านคอนข่อ
60. โรงเรียนบ้านห้วยราชพิทยาคม

ภาคผนวก ค

แบบบันทึกการประชุมสัมมนาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค
ในการบริหารโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

แบบบันทึกผลการประชุมสัมมนา
วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค
ในการบริหารงานโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ร่วมประชุมสัมมนา

ชื่อนามสกุลตำแหน่ง
 โรงเรียนอำเภอจังหวัด

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นต่อการบริหารงานโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน 4 ด้าน

1. ด้านโครงสร้างการบริหารงาน

1.1 จุดแข็ง.....

1.2 จุดอ่อน.....

1.3 โอกาส (สิ่งที่มี, สิ่งที่ได้รับ).....

1.4 อุปสรรค.....

2. ด้านบทบาท หน้าที่ของผู้บริหารโครงการ

2.1 จุดแข็ง.....

.....
.....
.....

2.2 จุดอ่อน.....

.....
.....
.....

2.3 โอกาส (สิ่งที่มี, สิ่งที่ได้รับ).....

.....
.....
.....

2.4 อุปสรรค.....

.....
.....
.....

3. ด้านกระบวนการดำเนินงาน

3.1 จุดแข็ง.....

.....
.....
.....

3.2 จุดอ่อน.....

.....
.....
.....

3.3 โอกาส (สิ่งที่มี, สิ่งที่ได้รับ).....

.....
.....
.....

3.4 อุปสรรค.....

.....
.....
.....

4. ด้านผลสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับ

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

ภาคผนวก ง

ผลการประชุมสัมมนาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค
ในการบริหารโครงการ โรงเรียนวิถิพุทธของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการสัมมนาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคในการบริหาร
โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ

ตารางที่ 15 ผลการประชุมสัมมนาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคในการบริหาร
โครงการโรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านโครงสร้างการบริหารงาน

ประเด็น	ความถี่ (N = 60)	ร้อยละ
จุดแข็ง		
1. สภาพแวดล้อมของโรงเรียน เอื้ออำนวย ร่มรื่น สวยงาม เหมาะสม ในการจัดโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธ	18	30.00
2. โรงเรียนมีคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ	10	16.67
3. โรงเรียนมีอาคารกว้างขวางสามารถจัดกิจกรรมได้อย่างดี	7	11.67
4. มีระบบบริหารจัดการ โครงการ โรงเรียนวิถีพุทธอย่างดี	1	1.67
จุดอ่อน		
1. จำนวนบุคลากรในการดำเนินงานโครงการมีไม่เพียงพอ	10	16.67
2. ไม่มีระบบการบริหารงานโครงการโรงเรียนวิถีพุทธที่ชัดเจน	8	13.33
3. โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนที่มีค่านับถือพระพุทธศาสนา ซึ่งในโรงเรียนมี นักเรียนนับถือศาสนาพุทธน้อย ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนิน โครงการ	4	6.67
4. ระบบการบริหาร กำกับ ติดตาม และตรวจสอบขาดประสิทธิภาพ	4	6.67
5. สภาพแวดล้อมในโรงเรียนไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม	3	5.00
6. ห้องเรียนมีไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรม	2	3.33
7. โรงเรียนขาดการวางแผนและขาดระบบการปฏิบัติงาน	2	3.33
8. การประสานงานในการจัดกิจกรรมยังขาดขั้นตอนที่ชัดเจน	2	3.33

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ประเด็น	ความถี่ ร้อยละ	
	(N = 60)	
9. ขาดระบบสารสนเทศในการพัฒนาโครงการ	2	3.33
10. ขาดระบบการบริหารงานเอกสาร วัสดุ ครุภัณฑ์ ในโครงการ	2	3.33
โอกาส		
1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เจ้าอาวาสวัด และประชาชนได้ตระหนัก และให้ความสำคัญในการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ	12	20.00
2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธทำให้ชุมชนยอมรับ	10	16.67
3. ชุมชนท้องถิ่นมีประเพณีวัฒนธรรมด้านพระพุทธศาสนาที่เด่นชัด	8	13.33
4. โรงเรียน บ้าน วัด ได้ดำเนินการร่วมกันตามศรัทธาและข้อตกลงเพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง	8	13.33
5. โครงการ โรงเรียนวิถีพุทธเป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	2	3.33
6. คณะกรรมการสถานศึกษา มีความเห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ	2	3.33
อุปสรรค		
1. การจัดกิจกรรมยังขาดความร่วมมือกับชุมชนในท้องถิ่น	6	10.00
2. ขาดบุคลากรโดยเฉพาะพระสงฆ์ ผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา	5	8.33
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ยังขาดความมุ่งมั่นในการดำเนินงาน	4	6.67
4. ไม่สามารถประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้	3	5.00
5. ชุมชนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจโรงเรียนวิถีพุทธ	3	5.00
6. การสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐและเอกชนยังไม่เป็นระบบ	2	3.33
7. การจัดกิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ ต้องประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ มาก เช่น กระทรวงพัฒนาสังคม กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ทำให้ยากในการดำเนินงาน	1	1.67

ตารางที่ 16 ผลการประชุมสัมมนาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ในการบริหาร
โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบทบาทหน้าที่ของ
ผู้บริหารโครงการ

ประเด็น	ความถี่ ร้อยละ (N = 60)	
จุดแข็ง		
1. คณะครูมีความต้องการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ	20	33.33
2. คณะครูให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม	20	33.33
3. ครู นักเรียน นับถือศาสนาพุทธ	18	30.00
4. ครูมีคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นกัลยาณมิตร	18	30.00
5. ผู้บริหาร ครู มีความพร้อมที่จะพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ	16	26.67
6. บุคลากรมีความสามัคคีและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม	16	26.67
7. ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความไว้วางใจและร่วมมือในการจัดกิจกรรม	14	23.33
8. ผู้บริหารมีศักยภาพในการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธให้เด่นชัดเป็น รูปธรรม	9	15.00
9. ได้รับความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม ทั้งครูและนักเรียน	9	15.00
10. ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนวิถีพุทธสามารถพัฒนา คุณภาพการศึกษาได้ดี	8	13.33
11. โรงเรียนมีความพร้อมในการจัดห้องจริยธรรม	7	11.67
12. โรงเรียนเข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ	5	8.33
13. ผู้บริหารให้การสนับสนุน และเป็นแกนนำอย่างดียิ่ง	5	8.33
14. โรงเรียนมีผู้บริหาร คณะครู นักการศึกษา และนักเรียนที่มุ่งมั่นใน กิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธที่จัดขึ้น	5	8.33
15. ครูได้รับการอบรมเพื่อทำความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติครบ ทุกด้าน	5	8.33
16. ผู้บริหารครูมีศรัทธาและตั้งใจจริงในการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ	4	6.67

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ประเด็น		ความถี่	ร้อยละ
		(N = 60)	
17.	การทำงานตามบทบาทหน้าที่ของบุคลากรดี	3	5.00
18.	ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการใช้กิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ เพื่อพัฒนาบุคลากร	3	5.00
19.	ผู้บริหารมีความคุ้นเคยกับวัดและกลุ่มองค์กรของพระพุทธศาสนา ทำให้ง่ายต่อการปฏิบัติงาน	3	5.00
20.	ผู้บริหารนำทีมคณะครูเข้าศึกษา หาความรู้ กิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ	3	5.00
21.	ครูมีความสามัคคี และเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน	3	5.00
22.	ครูสามารถลด ละ เลิก อบายมุข	3	5.00
23.	ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ร่วมกันดำเนินโครงการอย่างเข้มแข็ง และมุ่งมั่นในการทำงาน	2	3.33
24.	การนำคณะครูไปศึกษาดูงานโรงเรียนวิถีพุทธ ทำให้เห็นแนวทางในการจัดกิจกรรมได้เป็นอย่างดี	1	1.67
25.	การสมัครเข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธต้องสมัครด้วยฉันทะและศรัทธา	1	1.67
26.	ควรให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในสถานศึกษา อบรมธรรมระยะสั้น	1	1.67
27.	ครูไม่เข้าใจเป้าหมายที่แท้จริงของโรงเรียนวิถีพุทธ	1	1.67
28.	ครูบางส่วนขาดความรับผิดชอบในหน้าที่	1	1.67
จุดอ่อน			
1.	คณะครูยังขาดความตระหนักและเข้าใจที่แท้จริงในการจัดโรงเรียนวิถีพุทธ	21	35.00
2.	ครูขาดความรู้ความเข้าใจในหลักธรรม	19	31.67
3.	บุคลากรยังไม่ตระหนักและยังไม่ได้รับความรู้ในเรื่องโรงเรียนวิถีพุทธ	18	30.00
4.	ไทรภาคี (บ้าน วัด โรงเรียน) ยังไม่ได้รับข่าวสารอย่างเพียงพอ	16	26.67

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ประเด็น		ความถี่ ร้อยละ (N = 60)	
5.	ครูยังขาดการนำแนวทางวิถีพุทธไปจัดกิจกรรมอย่างจริงจัง	14	23.33
6.	ครูยังไม่ได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมแนวทางการดำเนินงาน โรงเรียนวิถีพุทธ	14	23.33
7.	ครูขาดทักษะในการผลิตสื่อด้านจริยธรรม	14	23.33
8.	ครูขาดศรัทธาในวัด	12	20.00
9.	ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องโรงเรียนวิถีพุทธ	10	16.67
10.	สถานศึกษาไม่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชนทราบแนวทางการ ดำเนินงานของโรงเรียนวิถีพุทธ	8	13.33
11.	บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่มีวัฒนธรรม แสวงหาปัญญาในการ ดำเนินงาน	5	8.33
12.	ครูมีภาระงานที่ต้องปฏิบัติหลายด้านทำให้การจัดกิจกรรมทำได้ไม่ เต็มที่	5	8.33
13.	การดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีพุทธไม่ต่อเนื่อง	4	6.67
14.	ขาดเวลาในการปฏิบัติงานโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ	4	6.67
15.	ครูไม่อุทิศเวลาในการร่วมกิจกรรม พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	2	3.33
16.	ผู้บริหารโรงเรียนไม่กล้าตัดสินใจเข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธทั้ง ที่ทราบว่าเป็นโครงการที่ดี	1	1.67
17.	การนิเทศติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนไม่ต่อเนื่อง	1	1.67
18.	การดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธมีบุคลากรที่รับผิดชอบหลายฝ่ายแต่ ขาดการประสานงานที่ดี ไม่เชื่อมโยงกันในการทำงาน	1	1.67
โอกาส			
1.	ชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดี	19	31.67
2.	จัดให้การช่วยเหลือโรงเรียนเป็นอย่างดีและต่อเนื่อง	18	30.00
3.	อบต. สนับสนุนเงินงบประมาณโครงการอบรมคุณธรรม จริยธรรม	14	23.33

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ประเด็น	ความถี่ ร้อยละ	
	(N = 60)	
4. ได้รับความช่วยเหลือจากศูนย์วัฒนธรรม และวัดในชุมชนจัดเข้าค่าย อบรมนักเรียน	12	20.00
5. ผู้ปกครองให้การสนับสนุนให้ทุนจ้างครูมาสอนเพิ่มเติม	8	13.33
6. ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี	8	13.33
7. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนมีความต้องการให้จัด กิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ	7	11.67
8. ศึกษาเป็นพิเศษดูแลช่วยเหลือโครงการเป็นอย่างดี	5	8.33
9. มีวัดเป็นกัลยาณมิตรและมีครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน	4	6.67
10. นักการเมืองผู้ดูแลกระทรวงศึกษาธิการมีความเข้าใจและให้การ สนับสนุนโครงการ	3	5.00
11. ชุมชนบางส่วนให้ความสนใจและให้ความร่วมมือในด้านให้ ทรัพยากรการจัดกิจกรรม ให้ร่างกายและความคิด	2	3.33
12. คณะศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ความร่วมมือใน การส่งเสริมการดำเนินงาน	2	3.33
13. มีการพัฒนาบุคลากรผู้รับผิดชอบในเขตพื้นที่	2	3.33
14. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นแกนนำในการ รวบรวมสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สิ่งพิมพ์ งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก สะดวกและการติดตามประเมินผล	2	3.33
15. ได้รับงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการอบรม ค่ายพุทธบุตร	2	3.33
16. หน่วยงานของรัฐอื่น ๆ เช่น สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ สำนักงาน พัฒนาชุมชนให้เงินงบประมาณในการอบรมแก่ชุมชน	2	3.33
17. ได้รับทุนจากประเทศญี่ปุ่นปีละ 10,000 บาท เพื่อส่งเสริมนักเรียน ยากจนและอบรมคุณธรรม	2	3.33
18. ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอบริจาโค๊ะหมู่บูชาให้โรงเรียน	1	1.67

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ประเด็น	ความถี่ ร้อยละ	
	(N = 60)	
19. มีบุคลากรภายนอก นำเงินมาตั้งกองทุนให้ครูผู้รับผิดชอบและนำดอกผลมาจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา	1	1.67
20. ได้รับงบประมาณสนับสนุนบางส่วนจากเทศบาล	1	1.67
21. ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำวิถีพุทธและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี	1	1.67
22. พระสงฆ์ที่มาจัดกิจกรรมให้สถานศึกษามีความเมตตา และเสียสละมาก	1	1.67
23. ควรมีนโยบายสนับสนุนงานวิจัยโรงเรียนวิถีพุทธ	1	1.67
อุปสรรค		
1. ขาดแคลนพระสงฆ์ที่เป็นแนวร่วมและเข้าใจหลักจิตวิทยาเด็กแต่ละวัย	13	21.67
2. โรงเรียนไม่มีโอกาสได้รับรู้แนวปฏิบัติให้เกิดคุณธรรม จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น จากมหาวิทยาลัยสงฆ์ และหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการ	10	16.67
3. ขาดพระสงฆ์วิทยากรท้องถิ่นที่มีความรู้เรื่องหลักธรรมที่ถูกต้องชัดเจน	9	15.00
4. ยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากบุคคล องค์กรและหน่วยงานที่มีความพร้อมเพียงพอ	8	13.33
5. ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น อบต.	8	13.33
6. ประชาชนยังไม่ให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ	8	13.33
7. ชุมชนยังไม่เข้าใจกิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ	5	8.33
8. ผู้บริหารระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของโรงเรียนวิถีพุทธ	4	6.67
9. การสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนในการนิเทศติดตามให้ทั่วถึงเป็นไปได้ยากเพราะบุคลากรมีน้อย เวลาจำกัดและขาดพาหนะในการเดินทาง	3	5.00
10. วัดและโรงเรียนบางแห่งยังขาดปฏิสัมพันธ์กัน	3	5.00

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ประเด็น	ความถี่ ร้อยละ	
	(N = 60)	
11. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ทุกโรงเรียนเป็นโรงเรียน วิถีพุทธ แต่ขาดงบประมาณในการอบรมให้ความรู้แก่สถานศึกษา	3	5.00
12. ชุมชนผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ไม่เหมาะสม	3	5.00
13. ผู้บริหารระดับจังหวัดไม่สนับสนุนกิจกรรม	2	3.33
14. ควรดำเนินนโยบายโรงเรียนวิถีพุทธด้วยความระมัดระวังและไม่ ต้องการให้เกิดการกระทบเปรียบเทียบ	1	1.67

ตารางที่ 17 ผลการประชุมสัมมนาวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ในการบริหาร
โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการดำเนินงาน

ประเด็น	ความถี่ (N = 60)	ร้อยละ
จุดแข็ง		
1. ได้รับความร่วมมือจากครูและนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างดี	15	25.00
2. โรงเรียนมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรากฐานการพัฒนานักเรียน	13	21.67
3. มีการจัดชั่วโมงสอนศีลธรรมโดยนิมนต์พระมาสอนในโรงเรียนทุกสัปดาห์	12	20.00
4. มีการจัดกิจกรรมหน้าเสาธง ตามแนววิถีพุทธ	11	18.33
5. มีการจัดกิจกรรมรับประทานอาหารกลางวันตามแนววิถีพุทธ	9	15.00
6. มีคณะกรรมการจัดกิจกรรมปฏิบัติธรรมที่มีความพร้อมสูง	8	13.33
7. จัดกิจกรรมประจำวันตามแนวทางวิถีพุทธ โดยปฏิบัติเป็นประจำ	8	13.33
8. โรงเรียนมีครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนทำให้นักเรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอย่างต่อเนื่อง	8	13.33
9. มีการพัฒนาภูมิทัศน์ด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เหมาะสม	5	8.33
จุดอ่อน		
1. การจัดโครงการโรงเรียนวิถีพุทธในแต่ละช่วงชั้นไม่ชัดเจน	15	25.00
2. ครูจัดกิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธแบบไม่มีทิศทาง ไม่มีระบบ ไม่มีคุณธรรม	15	25.00
3. ครูไม่เข้าใจในหลักธรรมจึงไม่สามารถนำไปบูรณาการในกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	15	25.00
4. ครูยังไม่เข้าใจการจัดทำแผนการเรียนรู้บูรณาการ ไตรสิกขาสู่กลุ่มสาระการเรียนรู้	14	23.33

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ประเด็น	ความถี่ ร้อยละ	
	(N = 60)	
5. ครูยังใช้สื่อและสร้างสื่อเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาน้อยและขาดประสิทธิภาพ	11	18.33
6. ครูขาดความตระหนักด้านการบูรณาการพุทธธรรม	10	16.67
7. ครูขาดกิจกรรมสร้างวินัยในตนเองให้แก่นักเรียน	9	15.00
8. การบูรณาการ ไตรสิกขาและการจัดทำแผนการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน	9	15.00
9. ระบบการวัดผลและประเมินผลตามตัวบ่งชี้ยังไม่ชัดเจน	8	13.33
10. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ นำหลักธรรมมาบูรณาการการเรียนการสอนยังไม่ดีเท่าที่ควร	8	13.33
11. ขาดการจัดกิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธอย่างต่อเนื่อง	8	13.33
12. ครูบางส่วนยังไม่ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธให้เป็นแนวเดียวกัน	8	13.33
13. ผู้ปกครองและสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดและสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดยังไม่ร่วมกันดำเนินงานให้บูรณาการอย่างแท้จริง	8	13.33
14. โรงเรียนไม่ได้บูรณาการวิถีพุทธทุกรายวิชา เพียงจัดสอนเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	6	6.67
15. ครูไม่ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาแนววิถีพุทธ	6	6.67
16. ผู้บริหารและครูยังไม่มั่นใจในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นไตรสิกขา โดยบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และยังไม่เห็นแนวทางการดำเนินกิจกรรมเนื่องจากไม่เข้าใจอย่างชัดเจน	5	8.33
17. ผู้บริหารสถานศึกษาบางท่านเข้าใจการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธคลาดเคลื่อน เน้นการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมทางศาสนา มากกว่าการดำเนินงานในกระบวนการเรียนรู้ที่ผลจะเกิดกับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีไตรสิกขาและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	1	1.67

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ประเด็น		ความถี่ ร้อยละ	
		(N = 60)	
โอกาส			
1.	โรงเรียนอยู่ในแหล่งเรียนรู้ที่มีสถานที่ท่องเที่ยวและแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรธรรมชาติ โบราณสถานและโบราณวัตถุต่าง ๆ	6	10.00
2.	การจัดกิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ ควรจัดกิจกรรมในวันโกน และวันพระ เพื่อนำนักเรียนไปพัฒนาวัด ทำบุญตักบาตร	5	8.33
3.	โรงเรียนได้ร่วมจัดกิจกรรมวิถีพุทธกับชุมชน	4	6.67
4.	พระวิทยากรสนใจช่วยเหลือในการจัดกิจกรรม	3	5.00
5.	พระสงฆ์ในชุมชนร่วมจัดทำหลักสูตรการสอนพระพุทธศาสนา	2	3.33
6.	โรงเรียนได้รับรางวัลแข่งขันตอบปัญหาธรรมระดับจังหวัดและระดับประเทศ	1	1.67
7.	ได้รับงบประมาณผลิตสื่อโรงเรียนวิถีพุทธจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	1	1.67
อุปสรรค			
1.	รูปแบบการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธยังไม่ชัดเจน จึงไม่สามารถนำมาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติได้	21	35.00
2.	ครูยังขาดแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธที่เป็นแนวทางเดียวกันทั้งประเทศ	18	30.00
3.	ขาดแคลนสื่อธรรมที่ทันสมัยในด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	4	6.67
4.	ผู้ปกครองและสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดและสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดไม่ร่วมกันดำเนินงานให้บูรณาการอย่างแท้จริง	2	3.33

ตารางที่ 18 ผลการประชุมสัมมนาวิเคราะห์การบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ด้านผลสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับ

ประเด็น		ความถี่ (N = 60)	ร้อยละ
1.	นักเรียนมีความเก่งดีและมีความสุข	24	40.00
2.	นักเรียนมีความสนใจ ใฝ่รู้	20	33.33
3.	นักเรียน มีพัฒนาการด้าน การกิน อยู่ คุ พัง คี้น	17	28.33
4.	นักเรียนไม่มีการทะเลาะวิวาท ไม่มีขโมยในโรงเรียน	16	26.67
5.	นักเรียนรู้จักการให้ การเสียสละ และทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้เป็นคณะ	12	20.00
6.	มีการแบ่งกลุ่มนักเรียน เพื่อรับผิดชอบเขตรักษาความสะอาด	12	20.00
7.	นักเรียนมีความประพฤติดีขึ้น เช่น การมีสัมมาคารวะ พุดจาไพเราะ มีระเบียบวินัย ซึ่งเกิดจากการเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ	11	18.33
8.	นักเรียนได้เข้ารับการปฏิบัติธรรม สวดมนต์ ทำวัตรเช้า-เย็น มีจิตเป็นสมาธิตั้งมั่น	10	16.67
9.	นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	10	16.67
10.	บุคลากร ผู้บริหาร ครู นักเรียน มีความสามัคคี เอื้ออาทร มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	8	13.33
11.	นักเรียนมีความพร้อมและให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ	8	13.33
12.	ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ให้ความสนใจมีเมตตา มีความเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน	7	11.67
13.	กิจกรรมวิถีพุทธเป็นการสร้างวัฒนธรรม การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักเรียนโดยครูมีส่วนร่วม	6	10.00
14.	ชุมชนให้ความร่วมมือในการพัฒนานักเรียนและให้ทรัพยากรในการจัดกิจกรรม	5	8.33
15.	นักเรียนทุกคนมีโอกาสได้เข้าค่ายปฏิบัติธรรมอย่างสม่ำเสมอ	4	6.67
16.	มีความร่วมมือระหว่างวัดและโรงเรียนในการจัดกิจกรรม	4	6.67

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็น	ความถี่ ร้อยละ	
	(N = 60)	
17. นักเรียนอยู่โรงเรียนประจำ ไกลบ้าน ไร้ที่พึ่ง เมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรม โรงเรียนวิถีพุทธจึงมีที่พึ่งทางใจ	3	5.00
18. การเป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนประจำทำให้เหมาะสมในการจัดกิจกรรม	3	5.00
19. ชุมชนรู้จักและยอมรับ โรงเรียนมากขึ้น	2	3.33
20. ประชาชนศรัทธาในบุคลากรของโรงเรียน	2	3.33
21. ชุมชนเป็นกัลยาณมิตรร่วมพัฒนากิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ	2	3.33
22. ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนวิถีพุทธสามารถพัฒนา คุณภาพการศึกษาได้ดี	2	3.33

ภาคผนวก จ
รายนามผู้เชี่ยวชาญในการให้สัมภาษณ์และ
ตรวจเครื่องมือการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์และตรวจเครื่องมือการวิจัย

ฝ่ายพระสงฆ์

1. สมเด็จพระมหาธีรราชสังฆคณาจารย์ (ช่วง วรปัญญา)

กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าคณะใหญ่หนเหนือ เจ้าอาวาสพระอารามหลวง
วัดปากน้ำภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

2. พระอุบาลีคุณูปมาจารย์

ที่ปรึกษาเจ้าคณะภาคที่ 14 เจ้าอาวาสวัดไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

3. พระราชญาณวิไล

เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อดิศรธรรมกายาราม อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

4. พระราชธรรมนิเทศ (พระพยอม กัลยาโณ)

เจ้าอาวาสวัดสวนแก้ว อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

5. พระภาวนาวิริยคุณ (ทศตชีโว)

รักษาการเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

6. พระครูศีลพัฒน์ภิรม

เจ้าอาวาสวัดปัญญาบันฑิตาราม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

7. พระครูศรีสุตากร

เจ้าอาวาสวัดกลางบางพระ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

8. พระครูปลัดสุวัฒนพรหมคุณ

รองเจ้าอาวาส วัดญาณเวศกวัน อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

9. พระมหาพงศ์นรินทร์ ฐิตวงโส

วิทยาการและที่ปรึกษาโรงเรียนวิถิพุทธ กระทรวงศึกษาธิการ วัดสุทัศน์เทพวราราม
กรุงเทพมหานคร

10. พระครูปลัดประจักษ์ สิริวงโณ

พระวิปัสสนาจารย์ วัดนาครปรก กรุงเทพมหานคร

11. พระครูพิศาลสังฆพินิจ

ผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวง วัดปากน้ำภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

ฝ่ายบริหาร

1. นายปรีชา นิพนธ์พิทยา

สมาชิกวุฒิสภา จังหวัดนครปฐม

2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสม

ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

3. นางประยงค์ สุพานิช

ข้าราชการบำนาญ กระทรวงศึกษาธิการ วิทยาการพัฒนาคูณธรรมจริยธรรม

4. นางรพีพรรณ เอกสุภาพันธุ์

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 1

5. นายชำนาญ สอนเชื้อ

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1

6. ดร. อำนวย เดชชัยศรี

ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาคูณธรรม คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร

7. ดร. วีระพงษ์ ศรีโพธิ์

ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ หัวหน้ากลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

8. ดร. สันทนา พูลพัฒน์

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

9. นายยุทธ โคติเทพย์ (พรพระร่วง)

นักเขียนด้านการพัฒนาคูณธรรมของหนังสือพิมพ์สยามรัฐ
นิตยสารพระคณาจารย์ และศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2

10. นางสาวภิรมย์ ศรีเพชร

ข้าราชการบำนาญ กระทรวงศึกษาธิการ วิทยาการพัฒนาคูณธรรมจริยธรรม

11. นางสาววรรณพร ศิริพละ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร

12. นายพูนศักดิ์ ทองไย

พัฒนาการจังหวัดเพชรบุรี

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์การพัฒนารูปแบบการบริหาร โครงการ โรงเรียนวิถีพุทธ
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

แบบสัมภาษณ์

การพัฒนารูปแบบการบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
2. ตำแหน่ง.....
3. วัน เวลา ที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบการบริหาร โครงการ โรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานครอบคลุม 4 ด้าน คือด้านโครงสร้างการบริหารงาน ด้านบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโครงการ ด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านผลสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับ

1. ด้านโครงสร้างการบริหารงาน

1.1 โครงสร้างการบริหารงานและคณะกรรมการ โครงการ โรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรประกอบด้วยองค์กรและคณะบุคคลใดบ้าง

.....

.....

.....

1.2 หน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานในโครงสร้างการบริหารงาน

ควรประกอบด้วยหน้าที่อะไรบ้าง

.....

.....

.....

1.3 ควรพัฒนาโครงสร้างการบริหารงานโครงการโรงเรียนวิถีพุทธในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

2. ด้านบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโครงการ

2.1 ควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโครงการในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

2.2 หน่วยงาน องค์กรหรือส่วนราชการใดบ้างที่ควรมีบทบาทส่งเสริม สนับสนุน การบริหารโครงการ โรงเรียนวิถิพุทธและควรมีบทบาทหน้าที่อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

2.3 สถาบันการศึกษาของพระสงฆ์สามารถให้การสนับสนุนโครงการได้อย่างไร

.....

.....

.....

2.4 บุคลากรในโรงเรียนควรมีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการเป็นโรงเรียนวิถิพุทธ อย่างไร

.....

.....

.....

2.5 ผู้บริหารโครงการโรงเรียนวิถิพุทธควรจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้เป็นผู้มี คุณธรรมจริยธรรมและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างไร

.....

.....

.....

3. ด้านกระบวนการดำเนินงาน

3.1 ควรส่งเสริมกิจกรรมตามหลักพระพุทธศาสนาในการเรียนรู้ของนักเรียน
อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

3.2 ควรมีกระบวนการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนในเรื่องใดบ้าง และดำเนินการ
พัฒนาบุคลากร
อย่างไร

.....

.....

.....

3.3 มีแนวทางอย่างไรที่จะส่งเสริมให้บุคลากรภายนอกโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมใน
การดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ และเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

3.4 ควรจัดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้โครงการโรงเรียนวิถีพุทธอย่างไร

.....

.....

.....

3.5 ควรมีการดำเนินกิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

4. ด้านผลสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 นักเรียนจะได้รับการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมจากการที่สถานศึกษาเข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

4.2 โรงเรียนจะได้รับผลสำเร็จในการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

4.3 บุคคล ชุมชน และองค์กรในท้องถิ่นจะได้รับผลของการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธจากสถานศึกษาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ช
สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
การพัฒนารูปแบบการบริหาร โครงการ
โรงเรียนวิถีพุทธ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ การพัฒนารูปแบบการบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ด้านโครงสร้างการบริหารงาน

1.1 โครงสร้างการบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารโครงการ คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง องค์กรต่าง ๆ ของทางราชการ และองค์กรในชุมชน

1.2 โครงสร้างการบริหารในส่วนขององค์กรทางราชการ ประกอบด้วย สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาวิทยาลัยสงฆ์ องค์กรบริหารส่วนตำบลและจังหวัด กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

1.3 โครงสร้างการบริหารในส่วนขององค์กรในชุมชน ประกอบด้วย ปราชญ์ชาวบ้านทางศาสนา ร้านค้า สถานเริงรมย์ ร้านเกมคอมพิวเตอร์ โรงแรม (Motel) กิจการหอพัก

1.4 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ที่ปรึกษาคณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน วัด และคณะบุคลากรขององค์กรราชการ และองค์กรในท้องถิ่นเพื่อช่วยให้การดำเนินงานบรรลุผล

1.5 คณะกรรมการบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธร่วมกันกำหนดเกณฑ์ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

1.6 ระบบบริหารจัดการสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ ผู้นำกับคณะกรรมการดำเนินงานต้องมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการที่ดีจึงจะได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และวัด

1.7 การจัดโครงสร้างการบริหารงานควรคำนึงถึงภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการ และใช้หลักธรรมาภิบาล มีคุณธรรมสูงในการบริหาร

1.8 จัดองค์กรและโครงสร้างการบริหารให้เป็นระบบครบวงจร มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

1.9 คณะกรรมการสถานศึกษา คณะครูในโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง พระสงฆ์ ผู้นำชุมชน องค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัด กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รวมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายให้ชัดเจน

1.10 กระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนผู้บริหารของคณะรัฐบาลร่วมกันดำเนินการจัดกิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ

2. ด้านบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโครงการ

2.1 มีวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรม ถด ละ เลิก อباขมุข ปฏิบัติตามหลักศีล 5 และปฏิบัติตนเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดี มีเบญจศีล เบญจธรรม มีความเป็นกัลยาณมิตร เป็นพื้นฐาน เป็นแบบอย่างที่ดี

2.2 เข้ารับการปฏิบัติธรรมพัฒนาจิต มีความซาบซึ้งในพระธรรม มีความรู้คู่คุณธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่ลำเอียง นำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิต

2.3 มีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติตามหลักธรรมในเรื่องทิส 6 เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อทุกคนที่เกี่ยวข้องในสังคมได้อย่างถูกต้อง คือ การปฏิบัติตนต่อบิดา มารดา ครู อาจารย์ ภรรยา สามี บุตร บริวาร และสมณพราหมณ์

2.4 มีพรหมวิหารประจำใจ ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกคนได้เจริญก้าวหน้า มีความยุติธรรมต่อทุกคน

2.5 มีความเข้าใจถูกต้องในพระรัตนตรัย นับถือและศรัทธาในพระพุทธศาสนา พัฒนาตนด้วยการศึกษาหลักธรรมและปฏิบัติธรรม

2.6 มีความซื่อสัตย์ มุ่งมั่นในการทำงาน

2.7 มีความเข้าใจอย่างชัดเจนในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ

2.8 มีการกำหนดกระบวนการทำงาน มีการติดตามประเมินผล จัดทำคู่มือการประเมินผลด้านการบริหารงานโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ

2.9 มีหลักธรรมในการปฏิบัติงาน เป็นผู้นำและแบบอย่างที่ดีของนักเรียนทางด้านคุณธรรม จริยธรรม

2.10 มีความเข้าใจในเหตุผลที่ต้องศึกษา และปฏิบัติธรรมเข้าใจพระสัทธรรม สามารถถ่ายทอดพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าไปยังนักเรียนให้ได้ผลดี

2.11 เข้ารับการพัฒนาจิตใจด้วยการปฏิบัติธรรม

2.12 มีความเป็นกัลยาณมิตร เอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจแก่นักเรียนทุกคนอย่างเหมาะสม ปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

2.13 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงาม อบรม สั่งสอน ฝึกฝนให้นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีทั้งในด้านการประพฤติ จิตใจ และปัญญา

2.14 มีความเข้าใจที่ถูกต้องในพระรัตนตรัย นับถือและศรัทธาในพระพุทธศาสนา เป็นพุทธมามกะ เป็นผู้นำในการปฏิบัติศาสนพิธี

2.15 รู้และเข้าใจหลักการพัฒนาผู้เรียนตามหลักไตรสิกขา ศีล สมาธิ ปัญญา

2.16 มีความต้องการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม มีความพร้อมที่จะพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ โดยมุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี เก่ง และมีความสุข

2.17 เป็นคนมีสติไม่พลั้งเพลอ อยู่ร่วมกันอย่างฉันมิตร เป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน

2.18 ส่งเสริมหลักการแก้ปัญหา เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสุข โดยใช้สื่อการเรียนรู้เข้ามาช่วย

2.19 มีชีวิตความเป็นอยู่ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่ก่อหนี้สิน ใช้จ่ายให้เพียงพอ และต้องดำรงมรรวังในการประพฤติให้อยู่ในศีลธรรม

2.20 มีการกำหนดแผนกลยุทธ์ที่มีจุดเน้นในการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ โดยเน้นการปฏิบัติที่เห็นผลได้จริง

2.21 โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรในโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนร่วมปฏิบัติธรรม

2.22 โรงเรียนร่วมกับแหล่งบันเทิง ร้านเกมคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต แหล่งธุรกิจ หอพัก และโรงแรม ในชุมชนร่วมกันป้องกัน แก้ปัญหาทางสังคมอันเกิดจากการประพฤติผิด ศีลธรรม

2.23 งดเว้นไม่ให้แหล่งอบายมุขสร้างใกล้สถานศึกษา เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว ปัญหาเสพติด การมอมเมาเยาวชน

2.24 บุคลากรทุกฝ่ายร่วมกันประพฤติ ทานกุศล ศีลกุศล ภาวนากุศล

2.25 วางแผนนโยบายให้สถานศึกษานำนักเรียนและผู้ปกครองเข้ารับการอบรมที่วัด เช่น ร่วมโครงการครอบครัวอบอุ่นด้วยพระธรรม

2.26 วัดจัดกิจกรรมให้สถานศึกษาเข้ามาจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้แก่นักเรียน

2.27 วัดและเครือข่ายผู้ปกครองร่วมกันดูแลบุตรหลานของตน ร่วมกันช่วยฝึก ระเบียบวินัย ฝึกความประพฤติให้แก่เด็กในสถานศึกษา

2.28 ครู ผู้ปกครอง ผู้นำองค์กรท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สำนักงานวัฒนธรรม สำนักงานพระพุทธศาสนา ประชาชนชาวบ้าน ทางศาสนาให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ

2.29 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ ซึ่งมีคณะศึกษานิเทศก์ร่วมปฏิบัติงาน อบรมพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารและครูให้มีความรู้ ความเข้าใจด้านการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ

2.30 ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสนใจ มีความมุ่งมั่นและเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม

2.31 ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธอย่างชัดเจน

2.32 สถานศึกษาสมัครเข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธด้วยความสมัครใจและมีความพร้อมที่จะดำเนินกิจกรรมให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

2.33 พระสงฆ์ในเขตพื้นที่การศึกษามีส่วนร่วมให้การสนับสนุนด้านการปฏิบัติธรรม และอบรมธรรมแก่สถานศึกษา

2.34 มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธอย่างต่อเนื่องและนำผลการนิเทศไปใช้พัฒนางานอย่างเป็นรูปธรรม

2.35 มีระบบตรวจสอบและประเมินผล โดยเปิดโอกาสให้มีการเสนอแนะอย่างเป็นกัลยาณมิตร เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนานักเรียนและโรงเรียน

2.36 โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาประกอบด้วยวิเคราะห์หลักสูตร จัดทำ หน่วยการเรียนรู้ จัดทำแผนการเรียนรู้ สื่อนวัตกรรมที่สอดคล้องกับบูรณาการพุทธธรรมในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยอิงมาตรฐานการเรียนรู้

2.37 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับโรงเรียนวิถีพุทธ โดยบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระได้อย่างสอดคล้อง

2.38 แผนการเรียนรู้มุ่งเน้นให้สอดคล้องกับพุทธพิสัย จิตตพิสัย และทักษะพิสัย

2.39 มีห้องจริยธรรม และจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษา

2.40 จัดทำหลักสูตรการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในท้องถิ่น

2.41 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อผลิตสื่อการสอน

2.42 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นแกนนำในการรวบรวมสื่อ อิเลคทรอนิกส์ สิ่งพิมพ์ งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก และการติดตามประเมินผล

2.43 กำหนดนโยบายพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา โดยให้ความรู้ในหลักสูตรเรื่องทศ 6 เพื่อให้รู้หน้าที่ในการปฏิบัติตนต่อสังคม

2.44 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ให้การส่งเสริมสนับสนุนด้านการจัดทำหลักสูตรการสอนพระพุทธศาสนา และสนับสนุนด้านพระวิทยากร

2.45 จัดประดิษฐานพระพุทธรูปประจำโรงเรียน และประจำห้องเรียนอย่างเหมาะสม

2.46 มีสัญลักษณ์ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประจำห้องเรียน

2.47 มีป้ายนิเทศ ป้ายคติธรรม คำขวัญ คุณธรรม จริยธรรม ติดตามห้องเรียน อาคาร และบริเวณโรงเรียน

2.48 จัดกิจกรรมที่สอดคล้องแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในห้องเรียนหรือจัดแหล่งเรียนรู้ตามมุมประสบการณ์ภายในห้องเรียนและในบริเวณโรงเรียน

2.49 จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมเพื่อจูงใจโน้มน้าวให้นักเรียนให้มีความสุขใจ มองโลกในแง่ดีงาม เป็นปกตินิสัยพร้อมที่จะทำความดี

2.50 จัดสภาพโรงเรียนให้สะอาด ปลอดภัย สงบ ร่มรื่น เรียบง่ายใกล้ชีวิตธรรมชาติ ห้องเรียนเป็นระเบียบเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.51 โรงเรียนมีสาธารณูปโภคเพียงพอตามความจำเป็น มีกิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.52 บริเวณโรงเรียนปราศจากสิ่งเสพติด อบายมุข สิ่งมอมเมาทุกชนิด แหล่งมั่วสุม มีบริเวณให้ได้ออกกำลังกายอย่างเหมาะสมและปลอดภัย

2.53 ด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน ต้องจัดให้สอดคล้องกับสภาพวิถีพุทธ ต้องระมัดระวังไม่ให้เด็กใช้สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่สวยงามแต่กลับกลายเป็นที่让孩子ประพฤติไม่ชอบ มั่วสุมในทางที่ไม่ดี ล่อแหลม

2.54 ด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น แหล่งบันเทิง แหล่งธุรกิจ ด้านคอมพิวเตอร์ เกมกด ซึ่งเป็นแหล่งมั่วสุมของเด็กวัยรุ่น ต้องช่วยป้องกันไม่ให้เด็กได้เข้าไปสัมผัสเข้าไปมั่วสุม

2.55 ด้านกิจการหอพักต้องควบคุมให้ดี ให้ถูกต้อง แยกชายหญิง ให้ชัดเจน ต้องอบรมสั่งสอนเด็กให้รู้ผิดชอบชั่วดีในความประพฤติ ไม่ทำผิดศีลธรรมด้านเพศสัมพันธ์

3. ด้านกระบวนการดำเนินงาน

3.1 ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการบูรณาการหลักธรรมของพระพุทธศาสนาสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน โดยมีการจัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมตามแผน

3.2 ส่งเสริมให้มีการนำหลักธรรมในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา โดยโรงเรียนจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม พัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำหลักพุทธธรรมเป็นฐานในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา

3.3 จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใฝ่รู้ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ฝึกการสังเกต การศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูล โดยใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ช่วยกระตุ้นให้เกิดการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน โดยศึกษาจากเอกสารและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้มีประสบการณ์ตรงที่สัมพันธ์กับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี

3.4 จัดการเรียนรู้อย่างมีความสุข ทั้งครูและนักเรียน มีสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน

3.5 เชื่อมโยงสาระการเรียนรู้เข้ากับประสบการณ์และวิถีชีวิตของนักเรียน โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสถานการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างอิสระและสร้างสรรค์

3.6 ใช้กระบวนการทางปัญญา หลักการคิดแบบโยนิโสมนสิการโดยใช้วิธีคิด 4 แบบ คือ คิดใคร่ครวญไตร่ตรอง คิดแบบมีระเบียบ คิดแบบมีเหตุผล คิดเป็นกุศล มาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.7 จัดกิจกรรมบริหารจัดการเจริญปัญญา พัฒนาจิตในระหว่างการเรียนรู้การสอน โดยบูรณาการกิจกรรมในวิถีชีวิตของโรงเรียน และในกิจกรรมการดำรงชีวิตประจำวัน

3.8 จัดการเรียนรู้ โดยน่านักเรียนไปทัศนศึกษาด้วยการพัฒนากิจกรรม จริยธรรม โดยศึกษาจากโรงเรียนต้นแบบ และนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาตนเองต่อไป

3.9 จัดกิจกรรมปลูกจิตสำนึก ฝึกความเป็นระเบียบ ความสามัคคี ความมีวินัย ความขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน

3.10 ฝึกทักษะด้านคุณธรรมให้บรรลุเป้าหมาย ใช้วิถีชีวิต ใฝ่รู้ใฝ่ศึกษา รู้เท่าทันในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ป้องกันและแก้ไขอย่างมีคุณธรรม

3.11 จัดศึกษาอบรมธรรมแก่ผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการนำไปดำเนินชีวิต ให้เป็นวัฒนธรรมวิถีพุทธ ชัยชนะ ถาวร จัดกิจกรรมให้เห็นว่าพระพุทธศาสนาเป็นวิถีชีวิตเป็นวัฒนธรรมไทย

- 3.12 จัดกิจกรรมที่เน้นการวิเคราะห์และการแก้ปัญหาให้เกิดทักษะ
- 3.13 ใช้สื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใฝ่รู้ เช่น เอกสาร หนังสือ และสื่อเทคโนโลยี
ให้นักเรียนได้ใช้ศึกษาด้วยตนเอง
- 3.14 โรงเรียนจัดกิจกรรมงูใจ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดใฝ่รู้ และรักการแสวงหา
ความรู้ด้วยตนเอง
- 3.15 จัดวันเอกลักษณ์ของโรงเรียนวิถีพุทธ เช่น วันพระ แต่งกายชุดขาว มีการ
ทำบุญรักษาศีล
- 3.16 นิมนต์พระสงฆ์ หรือเชิญวิทยากรด้านภูมิปัญญาทางพระพุทธศาสนามาสอน
ศีลธรรมในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ
- 3.17 จัดให้นักเรียนไปเรียนรู้ที่วัดหรือศาสนสถานที่ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ประจำของ
โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
- 3.18 ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมช่วยในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน
โดยจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองรับรองการทำความดีของลูก และประเมินพฤติกรรมของลูกอย่าง
สม่ำเสมอ
- 3.19 มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่
หลากหลาย มีจุดเน้นเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง
- 3.20 โรงเรียนมีฐานข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล และนำผลการ
ประเมินไปใช้ประกอบการพิจารณาปรับปรุงพัฒนาการของนักเรียน
- 3.21 ในแต่ละปีการศึกษาควรจัดตั้งคณะกรรมการฝ่ายบริหาร ฝ่ายปฏิบัติการ และ
ผู้ปกครองเพื่อพิจารณานักเรียนที่มีความประพฤติดีเด่น และให้รางวัลตามพัฒนาการของการทำ
ความดี โดยให้รางวัลเหรียญทอง เหรียญเงิน และเหรียญทองแดงตามลำดับ และยกย่องคนดีให้
เป็นผู้นำนักเรียน
- 3.22 มีการประเมินผลผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการของสถานศึกษาในโรงเรียน
วิถีพุทธ เช่น ดำเนินการบริหาร สถานศึกษาอย่างมีคุณธรรม ครูตั้งใจอบรมสั่งสอนด้านศีลธรรม
คุณธรรม จริยธรรมดี เป็นบุคคลผู้ปฏิบัติดี เป็นผู้ดูแลครอบครัวดี โดยประเมินผลร่วมกับบุคคล
ในชุมชนเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติ
- 3.23 ดำเนินการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีพุทธอย่าง
ต่อเนื่อง และนำผลมาพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพ

3.24 ประเมินผลทุกระบบของการจัดกิจกรรมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ เช่น ประเมินการดำเนินงานของแผนงานการบริหาร ครูผู้ปฏิบัติการ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สิ่งแวดล้อม

3.25 ส่งเสริมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร อ่อนน้อมถ่อมตน เคารพ กราบไหว้ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีเมตตา มีวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูลและเอื้ออาทรทั้งครู ผู้ปกครองและนักเรียน

3.26 ส่งเสริมการจัดบรรยากาศ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ใฝ่สร้างสรรค์ พัฒนาให้บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ

3.27 โรงเรียนมีกิจกรรมที่ปลูกฝังให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการจัดหาสร้างแหล่งการเรียนรู้และมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนให้นักเรียนรักการเรียนรู้ และสร้างสรรค์ความรู้ร่วมกัน

3.28 จัดกิจกรรมวันแห่งความดี สัปดาห์ละ 1 วัน เพื่อพัฒนานักเรียนให้สร้าง ความดี ทำจิตใจให้สะอาด สว่าง สงบ

3.29 ส่งเสริมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีความข้มข้ม แจ่มใส ระหว่าง ครูต่อครู ครูต่อนักเรียน นักเรียนต่อนักเรียน

3.30 จัดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้จากสภาพจริง พ่อแม่ต้องเป็นแม่แบบที่ดี ครูต้องเป็นแม่แบบที่ดีในโรงเรียน

3.31 ส่งเสริมบุคลากรและนักเรียนให้ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีต่อผู้อื่น และยกย่อง เชิดชูผู้ทำดีเป็นประจำ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความเป็นแบบอย่างที่ดีของครูบุคลากร และนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3.32 ฝึกฝนอบรมให้นักเรียนเกิดการกิน อยู่ ดู ฟัง นอนให้เป็น ฝึกฝนอบรมให้นักเรียนบริโภคปัจจัย 4 ด้วยปัญญาและอย่างพอดี ไม่เกิดโทษหรือความเสียหายแก่ตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม

3.33 ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมความรับผิดชอบ ดูแลรักษาพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย

3.34 พ่อแม่ต้องให้บทเรียนชีวิตแก่ลูกตามความเป็นจริงของโลกว่าสิ่งสมหวังและผิดหวัง มีทั้งได้และเสีย ต้องสอนให้รู้ตามความเป็นจริง

3.35 จัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องสื่อเทคโนโลยีที่ส่งผลเสียต่อการดำเนินชีวิต ต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กนักเรียนในการเลือกรับสื่อต่าง ๆ โดยใช้ภูมิปัญญาในการพิจารณา

3.36 จัดกิจกรรมส่งเสริมให้มีการใช้จ่ายและใช้ชีวิตอย่างประหยัด เรียบง่าย และ
สมถะ

3.37 ฝึกด้านการนอนอย่างพอดี ถูกต้อง ให้ร่างกายพักผ่อน สดชื่นก่อนนอนให้
จิตสงบ

3.38 ฝึกฝนให้เด็กผู้หญิงเป็นกุลสตรี รู้จักรักนวลสงวนตัว

3.39 สถานศึกษา ผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนและในสังคม เข้าร่วมจัดกิจกรรม
ต่าง ๆ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา
วันออกพรรษา โดยจัดกิจกรรมภายในโรงเรียนหรือจัดร่วมกับทางวัด ซึ่งนักเรียนจะเกิดความ
ซาบซึ้งและศรัทธา

3.40 จัดกิจกรรมวันสำคัญตามประเพณีนิยม เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์
พิธีไหว้ครู วันปิดภาคเรียน

3.41 จัดให้มีการปาฐกถาธรรม กิจกรรมทำบุญเลี้ยงพระในโรงเรียน ให้นักเรียนทุก
คนมีส่วนร่วม

3.42 บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ควรได้เข้ารับการอบรมธรรมปฏิบัติหลักสูตรระยะสั้น

3.43 จัดโครงการพุทธบุตรหรือค่ายปฏิบัติธรรม จัดบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน
โดยให้นักเรียนทุกคนร่วมอนุโมทนา ตลอดจนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม

3.44 จัดโครงการร่วมกันทั้งฝ่ายครู นักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อเข้ารับการอบรมตาม
โครงการครอบครัวอบอุ่นด้วยพระธรรมของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และเข้าอบรม
โครงการปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติฯ เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

3.45 จัดกิจกรรมส่งเสริมการระลึกและศรัทธาในพระรัตนตรัย โดยจัดกิจกรรม
ประจำวัน ประจำสัปดาห์อย่างต่อเนื่อง เป็นวิถีชีวิต

3.46 จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น แข่งขันตอบปัญหาธรรม การสอนธรรมศึกษา
ในโรงเรียน การบรรยายธรรม เปิดเสียงตามสายโดยใช้เพลงธรรม สวดมนต์สวดสัปดาห์ สวดมนต์
หมู่ทำนองสรภัญญะ จัดประกวดมารยาทไทย มารยาทชาวพุทธ ประกวดแต่งเพลงและร้องเพลง
ธรรม ประกวดวาดภาพพุทธประวัติ เล่านิทานชาดก ประกวดการจัดโต๊ะหมู่บูชา จัดกิจกรรม
บำเพ็ญคนให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาจิต

3.47 จัดกิจกรรมทัศนศึกษาวัดที่สำคัญในประวัติศาสตร์ เพื่อความภูมิใจในมรดก
ทางพระพุทธศาสนาและศึกษาประวัติพระเกจิอาจารย์ที่สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย

3.48 จัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อให้นักเรียนได้สำรวจค้นคว้าศึกษาเกี่ยวกับ ประเพณี วัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา โบราณสถาน ประวัติพระสงฆ์ในท้องถิ่น

3.49 จัดกิจกรรมประชุมสัมมนาหรือสนทนาธรรม โดยเชิญวิทยากรมาร่วมอภิปราย กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง เป็นประจำ

3.50 จัดกิจกรรมรณรงค์ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน มีจิตสำนึกในการป้องกัน และสืบต่อพระพุทธศาสนา

4. ด้านผลสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 นักเรียนใช้อาคาร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี อย่างมีประสิทธิภาพคุ้มค่า

4.2 มีวิจารณ์งานในการบริโภคสิ่งต่าง ๆ และมีพฤติกรรมในการกิน อยู่ ดู ฟัง นอน เป็น

4.3 ดำรงชีวิตอยู่อย่างเกื้อกูลสิ่งแวดล้อม โดยเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อ สิ่งแวดล้อมตามโอกาส ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและประหยัด ดำรงชีวิตโดยไม่ส่งผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมในชุมชนและสังคม

4.4 ปฏิบัติตามหลักศีล 5 ซึ่งเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ควบคุมตนเองได้ ทั้งกาย วาจา ใจ ไม่สร้างความเดือดร้อนเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น โดยมีเบญจศีล เบญจธรรม เป็น แนวทางในการดำเนินชีวิต และปฏิบัติตามหน้าที่ในหลักธรรมเรื่องทศ 6

4.5 มีขันติในการเรียน การทำงาน มีความอดทน อดกลั้น มีวิริยะอุตสาหะใน การศึกษาเล่าเรียน รู้จักการให้ การเสียสละ และทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นทีมได้ด้วยตนเอง

4.6 มีหิริโอตตัปปะ เกรงกลัวต่อบาป ละอายต่อบาป

4.7 มีวินัย ซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา โดยปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ กติกา และระเบียบของโรงเรียนและสถานที่ต่าง ๆ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่องานที่ได้ รับมอบหมาย มีความซื่อสัตย์สุจริต เคารพสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

4.8 สามารถพึ่งตนเองได้หรือทำงานเลี้ยงชีพด้วยความสุจริต แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ อย่างเหมาะสม รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

4.9 เห็นผลของกรรม เห็นบาป บุญ คุณ โทษ ของการคิดผิด เช่น ได้รับความรู้ใน เรื่องเพศศึกษา แล้วต้องให้มีความยับยั้งชั่งใจ รักษาขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ผลของกรรมอัน เกิดจากการผิดประเวณี มีสติสัมปชัญญะ ไม่หมกหมุ่นในกาม

4.10 มีความกตัญญู มีพฤติกรรมทางกายและวาจาที่ดีต่อพ่อแม่ ครู อาจารย์ ตอบ แทนบุญคุณผู้มีพระคุณ ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม

4.11 มีจิตใจเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปัน ไม่มีพฤติกรรมรุนแรงทั้งต่อคน สัตว์ สิ่งของ เต็มใจช่วยเหลือผู้อื่นทั้งด้านกำลังกาย กำลังทรัพย์ มีอัธยาศัยดี พุทธิ ทำดี ต่อทุกคน อย่างจริงจัง มีความประพฤติดี ไม่มีการทะเลาะวิวาท ไม่ลักขโมยในโรงเรียน

4.12 ทำงานและเรียนรู้อย่างตั้งใจ อดทน ขยันหมั่นเพียร มีความเชื่อมั่นในสิ่งที่ทำ มีสติและสมาธิในการเรียนการทำงาน และทำกิจกรรมต่าง ๆ มีความมุ่งมั่นและอดทนทำงานจน สำเร็จ

4.13 มีสุขภาพจิตดี แจ่มใส ร่าเริง เบิกบาน สามารถปรับตัวและมีมนุษยสัมพันธ์ ที่ดี มีความรู้สึที่ดีต่อเพื่อนครู และผู้อื่น

4.14 มองคนในแง่ดี รักผู้อื่น รักษาจิตได้ดี ทำหน้าที่ได้ถูกต้อง

4.15 มีศรัทธาและความเข้าใจที่ถูกต้องในพระรัตนตรัย รู้และเข้าใจหลักธรรมของ พระพุทธศาสนา และสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

4.16 สวดมนต์แปล และแปลความหมายในบทสวดสรรเสริญพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ ได้

4.17 รู้บาป บุญ คุณ โทษ ประโยชน์ มิใช่ประโยชน์ เชื่อในผลของการทำความดี ความชั่ว

4.18 ประพฤติตนในทางที่ดีอย่างต่อเนื่อง เป็นแบบอย่างของการทำความดี มีอุดมการณ์ที่จะพัฒนาตนเองและดำเนินชีวิตที่ดีงาม

4.19 ใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษา แสวงหาความจริง

4.20 มีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ นำความรู้มาพัฒนา ตนเอง และพัฒนางานได้อย่างสร้างสรรค์และเป็นรูปธรรม

4.21 รู้เท่าทัน แก้ไขปัญหาชีวิต และทำงานได้ด้วยสติปัญญา ปฏิบัติตนตามหน้าที่ ของตนเองในครอบครัว ในโรงเรียน และในสังคมได้อย่างเหมาะสม

4.22 คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล และมีคุณธรรม มีทักษะในการแก้ไข ปัญหาชีวิตและการทำงาน

4.23 ใช้ปัญญาให้เกิดประโยชน์ในด้านสุขุมปัญญา (ฟังและจำได้) จินตมยปัญญา (ฟังแล้วคิดได้) กวณามยปัญญา (ปัญญาที่เกิดจากการภาวนา สามารถทำให้สิ้นกรรมได้)

4.24 ฝึกปฏิบัติด้านศีล สมาธิ ปัญญา เกิดความสุข ความพอใจใช้ปัญญาไปทำให้ หลุดพ้น หมดกิเลส เป็นวิมุติ

- 4.25 บ้านและชุมชนมีสมาชิกที่ดี ลด ละ เลิก อบายมุข ผู้ปกครองและชุมชนมีวิถีชีวิตที่ดี
- 4.26 พ่อแม่ ผู้ปกครองช่วยกันดูแลเอาใจใส่ต่อบุตรหลานดีขึ้น มีความรักความผูกพันในครอบครัว
- 4.27 ชุมชนมีความผูกพันร่วมแรงร่วมใจแก้ปัญหาความขัดแย้งได้ มีความสามัคคี
- 4.28 บ้านและชุมชนมีความตระหนักว่าเป็นชาวพุทธ ต้องตอบแทนคุณพระศาสนา
- 4.29 คนในชุมชนมีความรัก สุภาพอ่อนโยน มีเมตตา สุภาพจิตใจดี เยาวชนมีความสนใจช่วยเหลือพัฒนาชุมชนได้มากขึ้น
- 4.30 วัดได้สาธยายหาบท และกำลังช่วยงานส่งเสริมพระพุทธศาสนามากขึ้น ผู้ปกครองสนับสนุนให้บุตรหลานเข้าร่วมกิจกรรมของวัดมากขึ้น
- 4.31 ประชาชนมีกิจกรรมร่วมกับวัดมากขึ้น เช่น การทำบุญที่วัด การถือศีล ฟังธรรมในวันธรรมสวนะ การร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การนำบุตรหลานมาบรรพชา อุปสมบท
- 4.32 เด็กและเยาวชนมีเจตคติที่ดีต่อกัน สามารถระดมสรรพกำลังช่วยกิจกรรมต่าง ๆ ของวัดได้มากขึ้น
- 4.33 วัดให้สถานศึกษาเข้ามาใช้บริการด้านพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้แก่นักเรียน
- 4.34 วัดเป็นศูนย์กลางของคนในชุมชน ทุกคนช่วยกันพัฒนาวัดและจัดกิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ร่วมกับวัดให้เป็นวิถีชีวิต
- 4.35 วัดจัดกิจกรรมสอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวันของครอบครัวไทยได้มากขึ้น โดยจัดกิจกรรมในวันหยุด เสาร์-อาทิตย์ ให้พุทธศาสนิกชนไปปฏิบัติกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาได้อย่างเหมาะสม
- 4.36 วัดจัดกิจกรรมมุ่งใจให้ผู้เรียนเข้าร่วมอย่างซาบซึ้ง เกิดความศรัทธาในพระพุทธศาสนา
- 4.37 โรงเรียนได้รับความไว้วางใจ เชื่อมั่นศรัทธาและได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง วัด ชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้มากกว่าเดิม
- 4.38 ผู้ปกครอง วัด ชุมชน ขอมรับผลการดำเนินการโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ มีความพึงพอใจและให้การสนับสนุนโรงเรียนเพิ่มขึ้น

ภาคผนวก ช

แบบตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้
ของการพัฒนารูปแบบการบริหาร โครงการ โรงเรียนวิถีพุทธ
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

แบบสอบถาม

ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนารูปแบบการบริหาร โครงการโรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น จากการสัมภาษณ์ท่านซึ่งเป็น
ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 23 รูป/คน ซึ่งได้ให้ความกรุณาเสนอแนะข้อคิดเห็นที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนา
รูปแบบการบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 4 ด้านคือ

1. โครงสร้างการบริหารงาน
2. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโครงการ
3. กระบวนการดำเนินงาน
4. ผลสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์จากความคิดเห็นของท่าน สรุปเป็นรายด้านและรายชื่อ

จึงขอความกรุณาจากท่านอีกครั้งหนึ่ง คือตรวจสอบแบบสอบถาม โดยการ
พิจารณาสาระเนื้อหารายชื่อในแต่ละด้านว่ามีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่จะเป็นรูปแบบ
การบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มากน้อยในระดับใด

5 หมายถึง	ข้อความนั้นมีความเหมาะสมมากที่สุด
4 หมายถึง	ข้อความนั้นมีความเหมาะสมมาก
3 หมายถึง	ข้อความนั้นมีความเหมาะสมปานกลาง
2 หมายถึง	ข้อความนั้นมีความเหมาะสมน้อย
1 หมายถึง	ข้อความนั้นมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสม

ข้อ	รูปแบบการบริหาร โครงการ โรงเรียนวิถีพุทธของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความเหมาะสม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
ด้านโครงสร้างการบริหารงาน						
1.	โครงสร้างการบริหาร โครงการ โรงเรียนวิถีพุทธ ประกอบด้วยผู้บริหารและคณะกรรมการ สถานศึกษา คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง พระสงฆ์ องค์กรทางราชการและองค์กรในชุมชน					
2.	โครงสร้างการบริหารในส่วนขององค์กรทาง ราชการ ประกอบด้วย สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัด สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาวิทยาลัยสงฆ์ องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น					
3.	โครงสร้างการบริหารจากองค์กรในชุมชน ประกอบด้วย พระสงฆ์ ปราชญ์ชาวบ้านทาง ศาสนา สถานเริงรมย์ ร้านเกมคอมพิวเตอร์ คีฬา โรงแรมและหอพัก					
4.	แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน โครงการที่ ประกอบด้วยผู้บริหารและคณะกรรมการ สถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง พระสงฆ์ องค์กรทางราชการและองค์กรในชุมชน					
5.	กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร อย่างชัดเจน					
6.	กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ดำเนิน โครงการทุกฝ่าย					
7.	กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในคู่มือการ ดำเนินงานโครงการ					
8.	จัดคณะกรรมการดำเนินงานติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานโครงการ					

ข้อ	รูปแบบการบริหาร โครงการ โรงเรียนวิถีพุทธของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความเหมาะสม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
9.	โครงสร้างองค์กรสามารถปรับให้สอดคล้องกับ บริบทของโรงเรียนที่เปลี่ยนแปลงไป					
10.	จัดองค์กรและ โครงสร้างการบริหารที่เป็นระบบ ตลอดจนมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง					
11.	จัดคณะกรรมการทำหน้าที่ตามภารกิจอย่าง ครบถ้วน					
12.	กำหนดคณะบุคคลเพื่อประสานงานกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง					
ด้านบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโครงการ						
1.	กำหนดแผนกลยุทธ์การพัฒนาโรงเรียนโดยเน้น การปฏิบัติที่เห็นผลได้จริง					
2.	กำหนดแนวทางการดำเนินงาน โครงการ					
3.	ส่งเสริมบุคลากรทุกฝ่ายร่วมกันประพฤติด ทานกุศล ศีลกุศลและภาวนากุศล					
4.	มีนโยบายให้ชุมชนและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ปัญหา ทางสังคมอันเกิดจากการประพฤติดศีลธรรม					
5.	ผู้บริหาร โรงเรียน องค์กรทางราชการและชุมชน ร่วมกันดูแลเยาวชนให้ประพฤติดนเป็นคนดี					
6.	ผู้บริหารเป็นผู้นำในการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ อย่างชัดเจน					
7.	โรงเรียนควรเข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ ตั้งใจและมีความพร้อมในการดำเนินงาน					
8.	จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมเพื่อจูงใจใ้มนั้ นักเรียนให้มีความสุขใน มองโลกในแง่ดีงาม เป็นปกติวิสัย พร้อมทั้งจะทำความดี					

ข้อ	รูปแบบการบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความเหมาะสม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
9.	มีวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรม ลด ละ เลิกอบายมุข และปฏิบัติตามหลักศีล 5 มีความเป็น กัลยาณมิตรเป็นแบบอย่างที่ดีได้					
10.	เข้ารับการปฏิบัติธรรมพัฒนาจิตใจซาบซึ้งในพระธรรม มีความรู้คู่คุณธรรม					
11.	มีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติตามหลักธรรมในเรื่องทศ 6 เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อทุกคนที่เกี่ยวข้องในสังคมได้อย่างถูกต้อง					
12.	มีความเข้าใจโครงการและสามารถดำเนินการจัดกระบวนการเรียนการสอน จัดหาทรัพยากรมาใช้ในโครงการได้					
13.	มีการกำหนดกระบวนการทำงาน ติดตาม ประเมินผลของโครงการ					
14.	พัฒนาครูให้บูรณาการหลักธรรมในพุทธศาสนา เชื่อมโยงสู่วิถีชีวิต					
15.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข					
16.	ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้ปกครอง นักเรียนแบบกัลยาณมิตร					
17.	การแจ้งข่าวสารในการปฏิบัติงานใช้การสื่อสารหลายวิธี					
18.	ขอความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมจาก ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย					
19.	คณะกรรมการบริหารโครงการต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดผลสำเร็จเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ					

ข้อ	รูปแบบการบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความเหมาะสม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
20.	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้มีบทบาท สำคัญเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมการดำเนินงาน					
21.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ให้การ สนับสนุนด้านการจัดทำหลักสูตรการสอน พระพุทธศาสนาและสนับสนุนด้านพระวิทยากร					
22.	มีกิจกรรมเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดีของ นักเรียนทางด้านคุณธรรมในการปฏิบัติงาน					
23.	มีความเป็นกัลยาณมิตรเอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริม ให้กำลังใจแก่นักเรียน					
24.	รู้และเข้าใจในหลักการพัฒนาผู้เรียนตามหลัก ไตรสิกขา ศีล สมาธิ ปัญญา					
25.	รู้บทบาทหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น รักผู้อื่น มี ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่					
26.	โรงเรียนมีกิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม					
27.	แนะนำให้นักเรียนรู้เท่าทันและห่างไกลจาก สิ่งแวดล้อมในชุมชนที่เป็นแหล่งอบายมุข					
28.	แนะนำนักเรียนให้รู้จักการอยู่หอพักที่ถูกระเบียบ แยกชาย-หญิง อย่างชัดเจน					
29.	มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงาม มี พัฒนาการที่ดีในด้านความประพฤติ จิตใจและ ปัญญา					
30.	มีความพร้อมที่จะพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ เน้น การพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี เก่งและมีความสุข					

ข้อ	รูปแบบการบริหาร โครงการ โรงเรียนวิถีพุทธของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความเหมาะสม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
31.	จัดทำรายงานการดำเนินงานจากผู้ปฏิบัติงานสู่ ผู้บริหาร โครงการสม่ำเสมอ					
ด้านกระบวนการดำเนินงาน						
1.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำหลักพุทธธรรมเป็นฐาน ในการแก้ปัญหา					
2.	ฝึกอบรมนักเรียนเป็นมัลลเทศก์ แนะนำ ศาสนสถานในชุมชน					
3.	จัดกิจกรรมวันแห่งความดีสัปดาห์ละหนึ่งวันเพื่อ สร้างความดี ทำจิตใจให้สะอาด สว่าง สงบ					
4.	ฝึกอบรมให้นักเรียนบริโภคปัจจัย 4 ด้วยปัญญา อย่างพอดีจัดกิจกรรมให้เห็นว่าพระพุทธศาสนา เป็นวิถีชีวิต เป็นวัฒนธรรมไทย					
5.	ยกย่องเชิดชูและเผยแพร่ความเป็นแบบอย่างที่ดี ของครู บุคลากร และนักเรียน					
6.	ฝึกฝนอบรมให้นักเรียนมีการ กิน อยู่ ดู ฟัง นอนเป็น					
7.	ฝึกฝนให้สังวรระวังอายตนะ ทั้ง 6					
8.	ฝึกฝนให้เด็กหญิงเป็นกุลสตรีและเด็กชายเป็น สุภาพบุรุษ					
9.	จัดโครงการพุทธบุตรหรือค่ายปฏิบัติธรรม จัด บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนให้นักเรียน					
10.	จัดกิจกรรมศึกษาวัดที่เป็นมรดกสำคัญและศึกษา ประวัติพระเกจิอาจารย์ทางพระพุทธศาสนาใน ประวัติศาสตร์ไทย					

ข้อ	รูปแบบการบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
11.	จัดกิจกรรมรณรงค์ให้นักเรียนและชุมชนมีจิตสำนึกในการสืบทอดพระพุทธศาสนา					
12.	พัฒนาจริยธรรมโดยจัดกิจกรรมทัศนศึกษาโรงเรียนต้นแบบและนำความรู้สู่การพัฒนาตนเอง					
13.	จัดกิจกรรมให้เห็นว่าพระพุทธศาสนาเป็นวิถีชีวิตเป็นวัฒนธรรมไทย					
14.	บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนควรอบรมธรรมปฏิบัติหลักสูตรระยะสั้น					
15.	นิมนต์พระสงฆ์หรือเชียววิฑาครภูมิปัญญาทางพระพุทธศาสนา มาสอนศีลธรรมในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
16.	ขอความร่วมมือให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนช่วยปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน					
17.	สถานศึกษา บุคคลในชุมชนร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา					
18.	ระดมทรัพยากรการเรียนรู้จากท้องถิ่นในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม					
19.	ส่งเสริมพระสงฆ์ให้มีความรู้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน					
20.	จัดวันเอกลักษณ์ของวิถีพุทธอย่างต่อเนื่อง					
21.	จัดบรรยายภาคแห่งการเรียนรู้ พ่อแม่ต้องเป็นแม่แบบที่ดีในบ้านและครูต้องเป็นแม่แบบที่ดีในโรงเรียน					
22.	จัดกิจกรรมตามโครงการของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ					

ข้อ	รูปแบบการบริหารโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความเหมาะสม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
23.	นำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาการของ นักเรียน					
24.	ดำเนินการนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน โครงการอย่างต่อเนื่อง					
25.	สร้างภูมิคุ้มกันให้แก่นักเรียนในการเลือกรับสื่อ ต่าง ๆ โดยใช้ภูมิปัญญา					
26.	เผยแพร่กิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธสู่สาธารณชน					
27.	สรุปผลและรายงานผลการดำเนินงานต่อ สาธารณชนสม่ำเสมอ					
ด้านผลสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับ						
1.	ปฏิบัติตามหลักศีล 5 ซึ่งเป็นพื้นฐานในการ ดำรงชีวิต ควบคุมตนเองได้ทั้งกาย วาจาและใจ					
2.	มีขันติ มีความอดทน อดกลั้น มีวิริยะอุตสาหะ รู้จักการให้และทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นหมู่คณะได้					
3.	ปฏิบัติตามหน้าที่ของหลักธรรมเรื่องทศ 6					
4.	ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ กติกา และระเบียบของ โรงเรียนและสถานที่ต่าง ๆ					
5.	รู้บาป บุญ คุณ โทษ ของการผิดศีล					
6.	มีความกตัญญู มีพฤติกรรมทางกายและวาจาที่ดี ต่อผู้มีพระคุณ					
7.	เป็นผู้มีจิตใจเมตตากรุณาและมีความประพฤติดี					
8.	มีสติและสมาธิในการทำสิ่งต่าง ๆ					
9.	ศรัทธาในพระรัตนตรัย รู้และเข้าใจหลักธรรม และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					
10.	เชื่อมั่นผลของการทำความดีความชั่ว					

ข้อ	รูปแบบการบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความเหมาะสม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
11.	ปฏิบัติตามบทบาทของตนเองในครอบครัวใน โรงเรียนและในสังคมได้อย่างเหมาะสม					
12.	มีคุณธรรมและมีทักษะในการแก้ไขปัญหาชีวิต					
13.	มีความรู้ในการใช้ปัญญาด้านสุขุมปัญญา (ฟัง และจำได้) จินตมยปัญญา (ฟังและคิดได้) ภาวนามยปัญญา (ปัญญาที่เกิดจากการภาวนา)					
14.	ปฏิบัติศีล สมาธิ ปัญญาจนเกิดความสุข					
15.	ดำรงชีวิตอย่างเกื้อกูลสิ่งแวดล้อมและบำเพ็ญ ประโยชน์ต่อสาธารณชน					
16.	โรงเรียนได้รับความไว้วางใจเชื่อมั่นศรัทธาและ ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง คนในชุมชนทั้ง ภาครัฐและเอกชน					
17.	บ้านและชุมชนยอมรับผลการดำเนินงานมีความ พึงพอใจและให้การสนับสนุนโรงเรียน					
18.	บ้านและชุมชนมีความตระหนักว่าเป็นชาวพุทธ ต้องตอบแทนคุณพระศาสนา					
19.	คนในชุมชนมีความรัก มีเมตตา สุภาพอ่อนโยน สุภาพจิตดี เขวชนช่วยเหลือพัฒนาชุมชนได้					
20.	วัดเป็นศูนย์รวมของชุมชน ทุกคนช่วยกันพัฒนา วัดและจัดกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมร่วมกับ วัดให้เป็นวิถีชีวิต					
21.	ผู้ปกครอง วัด ชุมชน ยอมรับผลการดำเนินงาน มีความพึงพอใจและให้การสนับสนุนโรงเรียน					

ภาคผนวก ณ

แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการบริหาร

โครงการ โรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

แบบสอบถาม

ความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียน และครูผู้สอน ที่มีต่อรูปแบบการบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานว่ามีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติได้มากน้อยเพียงใด โปรดพิจารณาแต่ละข้อ
และกาเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับระดับความเหมาะสมที่กำหนดไว้

แบบสอบถามมี 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ตำแหน่ง ระยะเวลาดำรง
ตำแหน่ง วุฒิทางการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และระยะเวลาของ
ประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 ด้านคือ

1. ด้านโครงสร้างการบริหารงาน
2. ด้านบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโครงการ
3. ด้านกระบวนการดำเนินงาน
4. ด้านผลสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับ

ตอนที่ 1

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง

☐ ผู้บริหาร โรงเรียน

☐ ครูผู้สอน

2. ท่านดำรงตำแหน่งปัจจุบันมาเป็นเวลา.....ปี

3. วุฒิทางการศึกษาของท่าน

☐ ระดับปริญญาเอก สาขา.....

☐ ระดับปริญญาโท สาขา.....

☐ ระดับปริญญาตรี สาขา.....

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. ท่านปฏิบัติงานมาจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา

☐ มาก (มากกว่า 5 ปี)

☐ น้อย (1-5 ปี)

5. ท่านมีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

☐ มาก (มากกว่า 5 ปี)

☐ น้อย (1-5 ปี)

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดให้ระดับความเหมาะสมที่จะนำไปปฏิบัติได้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	รูปแบบการบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความเหมาะสม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
1	ครูมีความรู้ความเข้าใจหลักการพัฒนาผู้เรียนตาม หลักไตรสิกขา	✓				
2	ส่งเสริมให้มีการนำหลักธรรมมาเป็นฐานในการ วิเคราะห์และแก้ปัญหา		✓			

ข้อ 1 ระดับความคิดเห็น 5 หมายถึง มีความเหมาะสมที่จะนำไปปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ข้อ 2 ระดับความคิดเห็น 4 หมายถึง มีความเหมาะสมที่จะนำไปปฏิบัติในระดับมาก

ข้อ	รูปแบบการบริหาร โครงการ โรงเรียนวิถีพุทธของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความเหมาะสม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
ด้านโครงสร้างการบริหารงาน						
1.	โครงสร้างการบริหาร โครงการ ประกอบด้วย ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง พระสงฆ์ องค์กรทางราชการ และองค์กรในชุมชน					
2.	โครงสร้างการบริหารในส่วนขององค์กรทาง ราชการประกอบด้วย สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มหาวิทยาลัยสงฆ์ องค์กรการปกครอง ส่วนท้องถิ่น					
3.	โครงสร้างการบริหารจากองค์กรในชุมชน ประกอบด้วย พระสงฆ์ ปราชญ์ชาวบ้านทางศาสนา สถานเริงรมย์ ร้านเกมคอมพิวเตอร์ กิจการโรงแรม และหอพัก					
4.	แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการที่ ประกอบด้วยผู้บริหารและคณะกรรมการ สถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครอง พระสงฆ์ องค์กร ทางราชการและองค์กรในชุมชน					
5.	กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร อย่างชัดเจน					
6.	กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ดำเนิน โครงการทุกฝ่าย					
7.	กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในคู่มือการ ดำเนินงานโครงการ					
8.	จัดคณะกรรมการดำเนินงานติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงาน โครงการ					

ข้อ	รูปแบบการบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
9.	โครงสร้างองค์กรสามารถปรับให้สอดคล้องกับ บริบทของโรงเรียนที่เปลี่ยนแปลงไป					
10.	จัดองค์กรและโครงสร้างการบริหารที่เป็นระบบ ตลอดจนมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง					
11.	จัดคณะกรรมการทำหน้าที่ตามภารกิจอย่าง ครบถ้วน					
12.	กำหนดคณะบุคคลเพื่อประสานงานกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง					
ด้านบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโครงการ						
1.	กำหนดแผนกลยุทธ์การพัฒนาโรงเรียนโดยเน้น การปฏิบัติที่เห็นผลได้จริง					
2.	กำหนดแนวทางการดำเนินงานโครงการ					
3.	ส่งเสริมบุคลากรทุกฝ่ายร่วมกันประพุดิ ทานกุศล ศีลกุศลและภาวนากุศล					
4.	ผู้บริหารโรงเรียน องค์กรทางราชการและชุมชน ร่วมกันดูแลเยาวชนให้ประพุดิตนเป็นคนดี					
5.	ผู้บริหารเป็นผู้นำในการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ อย่างชัดเจน					
6.	โรงเรียนควรเข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ ตั้งใจและมีความพร้อมในการดำเนินงาน					
7.	จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมเพื่ออุ้ใจโ้มนั้ว นักเรียนให้มีความสุขมองโลกในแง่ดีงาม เป็น ปกติวิสัย พร้อมทั้งจะทำความดี					

ข้อ	รูปแบบการบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความเหมาะสม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
8.	มีวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรม ถดถอยเล็กน้อย และปฏิบัติตามหลักศีล 5 มีความเป็นกัลยาณมิตรเป็นแบบอย่างที่ดีได้					
9.	เข้ารับการปฏิบัติธรรมพัฒนาจิตให้ซาบซึ้งในพระธรรม มีความรู้คู่คุณธรรม					
10.	มีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติตามหลักธรรมในเรื่องทศ 6 เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อทุกคนที่เกี่ยวข้องในสังคมได้อย่างถูกต้อง					
11.	มีความเข้าใจโครงการและสามารถดำเนินการจัดกระบวนการเรียนการสอน จัดหาทรัพยากรมาใช้ในโครงการได้					
12.	มีการกำหนดกระบวนการทำงาน ติดตาม ประเมินผลของโครงการ					
13.	พัฒนาครูให้บูรณาการหลักธรรมในพุทธศาสนาเชื่อมโยงวิถีชีวิต					
14.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างมีความสุข					
15.	ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้ปกครองนักเรียนแบบกัลยาณมิตร					
16.	การแจ้งข่าวสารในการปฏิบัติงานใช้การสื่อสารหลายวิธี					
17.	ขอความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย					
18.	คณะกรรมการบริหารโครงการต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดผลสำเร็จเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ					

ข้อ	รูปแบบการบริหารโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความเหมาะสม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
19.	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ เป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมการดำเนินงาน					
20.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยให้การ สนับสนุนด้านการจัดทำหลักสูตรการสอน พระพุทธศาสนาและสนับสนุนด้านพระวิทยากร					
21.	มีหลักสูตรเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดีของ นักเรียนทางด้านคุณธรรมในการปฏิบัติงาน					
22.	มีความเป็นกัลยาณมิตรเอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริม ให้กำลังใจแก่นักเรียน					
23.	รู้และเข้าใจในหลักการพัฒนาผู้เรียนตามหลัก ไตรสิกขา ศีล สมาธิ ปัญญา					
24.	รู้บทบาทหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น รักผู้อื่นมี ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่					
25.	โรงเรียนมีกิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม					
26.	แนะนำให้นักเรียนรู้เท่าทันและห่างไกลจาก สิ่งแวดล้อมในชุมชนที่เป็นแหล่งอบายมุข					
27.	แนะนำนักเรียนให้รู้จักการอยู่หอพักที่ถูกระเบียบ แยกชาย – หญิง อย่างชัดเจน					
28.	มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความเจริญอกงาม มี พัฒนาการที่ดีในด้วยความประพฤติจิตใจและ ปัญญา					

ข้อ	รูปแบบการบริหาร โครงการโรงเรียนวิถีพุทธของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความเหมาะสม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
29.	มีความพร้อมที่จะพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ เน้นการพัฒนา พัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี เก่งและมีความสุข					
30.	จัดทำรายงานการดำเนินงานจากผู้ปฏิบัติงานสู่ ผู้บริหาร โครงการสม่ำเสมอ					
ด้านกระบวนการดำเนินงาน						
1.	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำหลักพุทธธรรมเป็นฐาน ในการแก้ปัญหา					
2.	ฝึกอบรมนักเรียนเป็นมัคคุเทศก์ แนะนำ ศาสนสถานในชุมชน					
3.	จัดกิจกรรมวันแห่งความดีสัปดาห์ละหนึ่งวันเพื่อ สร้างความคิด ทำจิตใจสะอาด สว่าง สงบ					
4.	ฝึกอบรมให้นักเรียนบริโภคปัจจัย 4 ด้วยปัญญา อย่างพอดีจัดกิจกรรมให้เห็นว่าพระพุทธศาสนา เป็นวิถีชีวิต เป็นวัฒนธรรมไทย					
5.	ยกย่องเชิดชูและเผยแพร่ความเป็นแบบอย่างที่ดี ของครู บุคลากร และนักเรียน					
6.	ฝึกฝนอบรมให้นักเรียนมีการ กิน อยู่ ดู ฟัง นอน เป็น					
7.	ฝึกฝนให้สังวรระวังอายตนะ ทั้ง 6					
8.	ฝึกฝนให้เด็กหญิงเป็นกุลสตรีและเด็กชายเป็น สุภาพบุรุษ					
9.	จัดโครงการพุทธบุตรหรือค่ายปฏิบัติธรรม จัด บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนให้นักเรียน					

ข้อ	รูปแบบการบริหารโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความเหมาะสม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
10.	จัดกิจกรรมศึกษาวัดที่เป็นมรดกสำคัญและศึกษา ประวัติพระเกจิอาจารย์ทางพระพุทธศาสนาใน ประวัติศาสตร์ไทย					
11.	จัดกิจกรรมรณรงค์ให้นักเรียนและชุมชนมี จิตสำนึกในการสืบทอดพระพุทธศาสนา					
12.	พัฒนาจริยธรรมโดยจัดกิจกรรมทัศนศึกษา โรงเรียนต้นแบบและนำความรู้สู่การพัฒนาตนเอง					
13.	จัดกิจกรรมให้เห็นว่าพระพุทธศาสนาเป็นวิถีชีวิต เป็นวัฒนธรรมไทย					
14.	บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนควรอบรมธรรมปฏิบัติ หลักสูตรระยะสั้น					
15.	นิมนต์พระสงฆ์หรือเชียววิฑากรภูมิปัญญาทาง พระพุทธศาสนา มาสอนศีลธรรมในโรงเรียนอย่าง สม่ำเสมอ					
16.	ขอความร่วมมือให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนช่วย ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน					
17.	สถานศึกษา บุคคลในชุมชนร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา					
18.	ระดมทรัพยากรการเรียนรู้จากท้องถิ่นในการจัดทำ หน่วยการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม					
19.	ส่งเสริมพระสงฆ์ให้มีความรู้ในการจัด กระบวนการเรียนการสอน					
20.	จัดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ พ่อแม่ต้องเป็น แม่แบบที่ดีในบ้านและครูต้องเป็นแม่แบบที่ดีใน โรงเรียน					

ข้อ	รูปแบบการบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความเหมาะสม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
21.	จัดกิจกรรมตามโครงการของสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ					
22.	ดำเนินการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานโครงการ อย่างต่อเนื่อง					
23.	สร้างภูมิคุ้มกันให้แก่นักเรียนในการเลือกรับสื่อ ต่าง ๆ โดยใช้ภูมิปัญญา					
24.	เผยแพร่กิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธสู่สาธารณชน					
25.	สรุปและรายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณชน สม่ำเสมอ					
ด้านผลสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับ						
1.	ปฏิบัติตามหลักศีล 5 ซึ่งเป็นพื้นฐานในการ ดำรงชีวิต ควบคุมตนเองได้ทั้งกาย วาจาและใจ					
2.	มีขันติ มีความอดทน อดกลั้น มีวิริยะอุตสาหะ รู้จักการให้และทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นหมู่คณะได้					
3.	ปฏิบัติตามค่าน้ำใจของหลักธรรมเรื่องทศ 6					
4.	ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ กติกา และระเบียบของ โรงเรียนและสถานที่ต่าง ๆ					
5.	รู้บาป บุญ คุณ โทษ ของการผิดศีล					
6.	มีความกตัญญู มีพฤติกรรมทางกายและวาจาที่ดีต่อ ผู้มีพระคุณ					
7.	เป็นผู้มีจิตใจเมตตากรุณาและมีความประพฤติดี					
8.	มีสติและสมาธิในการทำสิ่งต่าง ๆ					
9.	ศรัทธาในพระรัตนตรัย รู้และเข้าใจหลักธรรมและ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					

ข้อ	รูปแบบการบริหารโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความเหมาะสม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
10.	เชื่อในผลของการทำความดีความชั่ว					
11.	ปฏิบัติตามบทบาทยุทธของตนเองในครอบครัว ใน โรงเรียนและในสังคมได้อย่างเหมาะสม					
12.	มีคุณธรรมและมีทักษะในการแก้ไขปัญหาชีวิต					
13.	มีความรู้ในการใช้ปัญญาด้านสุขุมปัญญา (ฟัง และจำได้) จินตมยปัญญา (ฟังและคิดได้) ภาวนามยปัญญา (ปัญญาที่เกิดจากการภาวนา)					
14.	ปฏิบัติศีล สมาธิ ปัญญาจนเกิดความสุข					
15.	ดำรงชีวิตอย่างเกื้อกูลสิ่งแวดล้อมและบำเพ็ญ ประโยชน์ต่อสาธารณชน					
16.	โรงเรียนได้รับความไว้วางใจเชื่อมั่นศรัทธาและ ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง คนในชุมชน ทั้งภาครัฐและเอกชน					
17.	บ้านและชุมชนยอมรับผลการดำเนินงานมีความพึง พอใจและให้การสนับสนุนโรงเรียน					
18.	บ้านและชุมชนมีความตระหนักว่าเป็นชาวพุทธ ต้องตอบแทนคุณพระศาสนา					
19.	คนในชุมชนมีความรัก มีเมตตา สุภาพอ่อนโยน สุขภาพจิตดี เยาวชนช่วยเหลือพัฒนาชุมชนได้					
20.	วัดเป็นศูนย์รวมของชุมชน ทุกคนช่วยกันพัฒนา วัดและจัดกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมร่วมกับ วัดให้เป็นวิถีชีวิต					
21.	ผู้ปกครอง วัด ชุมชน ยอมรับผลการดำเนินงาน มีความพึงพอใจและให้การสนับสนุนโรงเรียน					